

Retouradres: Postbus 21012 3001 AA Rotterdam

Aan de colleges van burgemeester en wethouders
van de 23 gemeenten van de MRDH

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam
Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@mrdd.nl
Internet: www.mrdh.nl
KvK nummer: 62288024
Bankrekeningnummer
NL96 BNGH 0285 1651 43

Datum
14 februari 2022

Onderwerp
Proces herijkingen 'OV en corona' 2022

contactpersoon
Gertjan Nijsink
uw kenmerk
-
ons kenmerk
89366
projectnummer

doorkiesnummer
088 5445 143

e-mail
g.nijsink@mrdd.nl

bijlage(n)

Geachte colleges,

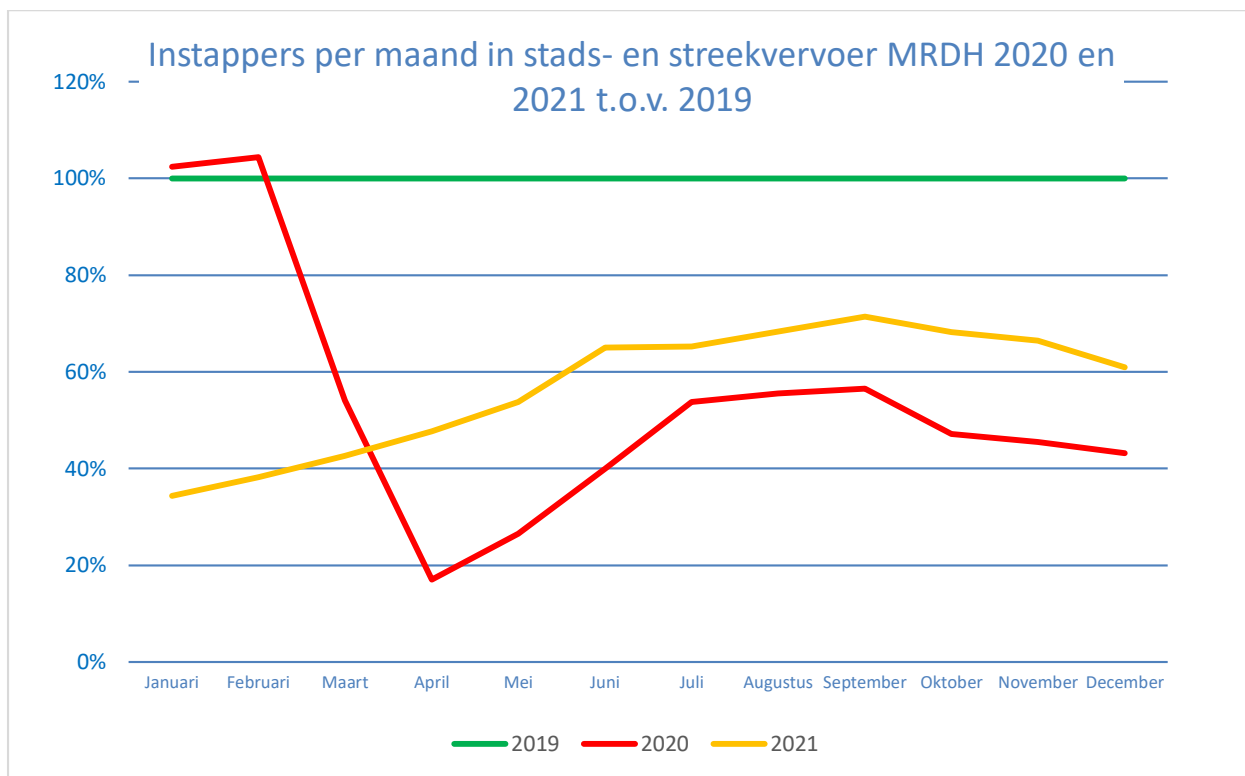
Op 15 december 2021 hebben wij u geïnformeerd over de tweede herijking van het Regionaal Transitieprogramma OV en corona. In deze brief informeren wij u over de actualiteiten sinds dat moment en geven wij u informatie over de herijkingen die in 2022 zullen plaatsvinden.

Actuele stand van zaken

Ontwikkeling reizigersaantallen

De versoepelde maatregelen in november 2021 en de lockdown van half december 2021 zorgden, zoals verwacht kon worden, voor een daling van het OV-gebruik. Het gebruik, dat zich tot medio december voorzichtig herstelde, daalde van 71% (oktober) via 63% (tweede week december) naar ongeveer 55% in de laatste weken van december. Sinds januari 2022 neemt het gebruik weer toe. In de eerste week van februari bedroegen de reizigerspercentages per concessie, ten opzichte van 2019:

Rail Rotterdam (RET)	64%	Rail Haaglanden (HTM)	61%
Bus Rotterdam (RET)	59%	Bus Haaglanden Stad (HTM)	63%
Voorne-Putten Rozenburg (EBS)	65%	Bus Haaglanden Streek (EBS)	75%

Sinds januari 2022 zien we een voorzichtig herstel van de reizigersaantallen, vooral door de versoepelingen van de coronamaatregelen per medio januari 2022. Inmiddels bedraagt het OV-gebruik circa 57% van de reizigersaantallen in dezelfde periode in 2019. Zoals u weet, hebben wisselingen in de reizigersaantallen op korte termijn geen financieel effect voor de vervoerbedrijven of voor de metropoolregio: de Beschikbaarheidsvergoeding OV (BVOV) van het Rijk dekt het verschil tussen kosten en opbrengsten af tot 93%; voor de resterende 7% hebben vervoerbedrijven en MRDH maatregelen genomen in het Transitieprogramma OV en corona.

Tegelijk hadden (en hebben) we te maken met een ander vraagstuk: personeelstekorten bij de vervoerbedrijven als gevolg van oplopend ziekteverzuim en quarantainegevallen. Dit probleem speelt overigens niet alleen bij het OV in de metropoolregio; ook in het OV buiten de metropoolregio en in andere sectoren zorgen de sterk gestegen aantallen coronagevallen voor personeelstekorten. Onderdeel van de besluitvorming van 15 december 2021 was al dat HTM de dienstregeling per 9 december 2021 beperkt zou afschalen vanwege personeelstekorten. Inmiddels is de stand van zaken:

- Ondanks de al genomen maatregelen per 9 januari 2022 is het ziekteverzuim bij HTM dermate onverwacht hoog dat de situatie krap is. HTM heeft daarom een noodscenario ontwikkeld waarbij zo nodig frequenties (verder) worden verlaagd;
- Iets vergelijkbaars geldt voor de bus en tram van RET: ook daar ligt een noodscenario gereed waarbij frequenties zo nodig worden verlaagd. RET doet dit door terug te grijpen op de vakantiedienstregeling, waarbij wel de ritten gereden worden die in een vakantieperiode niet nodig zijn, maar nu wel (met name scholierenlijnen);
- De metro van RET is per 24 januari 2022 overgeschakeld op de vakantiedienstregeling. Ten opzichte van de standaard vakantiedienstregeling worden in de spits wel extra ritten gereden. Uiteindelijk betekent dit dus vooral lagere frequenties buiten de spitsperiode;

- Het RET-servicepunt op Rotterdam is per 7 februari 2022 tijdelijk gesloten. Reizigers worden geholpen bij het NS-loket of worden doorverwezen naar de servicepunten op Zuidplein en metrostation Beurs.
- Bij EBS is de hoeveelheid beschikbaar personeel krap, maar is er vooralsnog geen sprake van structurele uitval als gevolg van personeelstekort en is er geen aanleiding om de dienstregeling aan te passen.

Voor alle afschalingen geldt dat de MRDH gezien de uitzonderlijke situatie waarin ons land zich bevindt door het extreem hoge aantal coronagevallen, begrip heeft voor de omstandigheden waar de vervoerbedrijven mee te maken hebben. MRDH beschouwt de afschalingen daarom als een overmachtsituatie. MRDH voert intensief overleg met vervoerders om te bewaken dat de afschalingen wel zodanig worden doorgevoerd dat zo min mogelijk reizigers gedupeerd worden. Concreet betekent dit: vooral afschalen van frequenties in rustiger perioden, en behouden van alle lijnen en begin- en eindtijden. MRDH overlegt ook met de vervoerbedrijven over de mogelijkheden om zo snel mogelijk weer terug te keren naar een stabiele reguliere dienstregeling.

Gesprekken met het Rijk

De BVOV die het Rijk beschikbaar heeft gesteld, eindigt per 1 september 2022. Met het Rijk zijn we als regionale overheden en vervoerbedrijven in gesprek over aanvullende rijkssteun in de periode daarna. Het is nog steeds de bedoeling dat dit uiterlijk op 1 april 2022 leidt tot besluitvorming door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Herijkingen

Derde herijking regionaal Transitieprogramma OV en corona

In juni 2022 zal de derde herijking van het regionaal Transitieprogramma OV en corona plaatsvinden. Daarvoor zal eenzelfde proces worden doorlopen als bij de eerste twee herijkingen: informatiesessies voor wethouders en raadsleden, formele advisering door de Adviescommissie Vervoersautoriteit en door het Metrocov (de consumentenorganisaties), en besluitvorming door de bestuurscommissie Vervoersautoriteit. De wethouders van de bestuurscommissie krijgen voldoende gelegenheid om vooraf binnen hun eigen gemeenten af te stemmen. Speciaal aandachtspunt is dat in deze periode de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden en we dus rekening houden met wisseling van raadsleden en wethouders. In de informatiesessies zullen we daarom ook voor nieuwe raadsleden en wethouders de gelegenheid bieden om zich te laten informeren over het Transitieprogramma en de context waarin de herijkingen plaatsvinden.

Ten opzichte van de vorige herijkingen is er een tweetal inhoudelijke aandachtspunten:

- Het herijkingsvoorstel zal een overzicht bieden van alle eerder genomen maatregelen, en bij de maatregelen een voorstel doen wat betreft tijdelijkheid dan wel het permanent maken van de genomen maatregelen. Wat betreft de tijdelijke maatregelen zal een voorstel gedaan worden wat betreft de prioritering van maatregelen. Met andere woorden: als er weer ruimte is om eerdere maatregelen ongedaan te maken, in welke volgorde gebeurt dit dan?
- Het herijkingsvoorstel zal vervoerkundige voorstellen bevatten voor de dienstregeling 2023 (december 2022 – december 2023). Op dit moment hebben we te maken met zeer grote onzekerheden, zowel wat betreft de ontwikkeling van de reizigersaantallen, de rijkssteun als de beschikbaarheid van voldoende personeel. We hopen en verwachten echter dat ten tijde van het herijkingsvoorstellen deze onzekerheden verminderd zijn: er is dan naar verwachting helderheid wat betreft eventuele

aanvullende rijkssteun, en ook qua reizigersaantallen en ziekteverzuim van het personeel verwachten we weer richting een stabielere situatie te gaan. Desondanks zullen de onzekerheden wat betreft 2023 nog wel zo groot zijn, dat het niet mogelijk is om – zoals in een normale situatie – één vervoerkundig voorstel te doen. Daarom willen we werken met een bandbreedte: een voorstel voor een ‘maximale variant’ en een ‘minimale variant’, met heldere spelregels op welke wijze vervoerbedrijven binnen deze bandbreedte kunnen handelen. Dat betekent dus: op basis van welke criteria in 2023 zo nodig wordt afgeschaald en indien mogelijk wordt opgeschaald tussen het vooraf vastgestelde minimum- en maximumniveau. Op deze wijze hopen we enerzijds bestuurlijke zekerheid te bieden en anderzijds in een onzekere periode voldoende handelingsruimte te bieden aan vervoerbedrijven.

Voor november 2022 staat de vierde herijking van het regionale Transitieprogramma gepland. De inhoud daarvan zal sterk afhankelijk zijn van de situatie op dat moment.

Herijking van de OV-concessies

Normaliter, in de pre-corona-situatie, heeft de MRDH langdurige concessieafspraken met de vervoerbedrijven. Kern daarvan is dat de vervoerbedrijven subsidies krijgen, moeten voldoen aan een groot aantal verplichtingen, maar verder ook ondernemingsrisico dragen en (binnen de begrenzingen van de concessie) ontwikkelvrijheid. Dat betekent ook dat vervoerbedrijven de mogelijkheid hebben om winst te maken wanneer de bedrijfsvoering goed op orde is en/of wanneer de reizigersopbrengsten hoger zijn dan vooraf berekend. Door de coronasituatie is dit tijdelijk anders: in 2020 hebben de vervoerders (ondanks de maatregelen die genomen zijn door Rijk en MRDH) forse verliezen geleden. Met het Transitieprogramma worden vervoerbedrijven in staat gesteld om vanaf 2021 uit te komen ‘op de nullijn’: geen winst, maar ook geen verlies. Landelijk is afgesproken om wanneer mogelijk weer terug te gaan naar een normale situatie, en de OV-concessies daarop aan te passen. Dat is meer dan het teruggaan naar de afspraken van 2019: de coronacrisis heeft langdurige impact, ook in de volgende jaren, en in de concessies moet daarmee rekening worden gehouden.

In 2021 is landelijk afgesproken dat alle concessies van het stads- en streekvervoer in 2022 zullen worden herijkt, ‘zodat concessies weer in evenwicht worden gebracht en weer financieel gezond kunnen worden’. Voor MRDH valt deze herijking plaats met de al ingeplande driejaarlijkse herijking van de railconcessies, die in 2022 sowieso zou plaatsvinden.

Idealiter wordt de herijking van de OV-concessies gecombineerd met de vierde herijking van het regionaal Transitieprogramma. Om langdurige afspraken te kunnen maken is er echter voldoende zekerheid nodig wat betreft (met name) de ontwikkeling van reizigersaantallen en – opbrengsten in 2023 en daarna. Op dit moment, februari 2022, is nog niet duidelijk of die zekerheid er rond november 2022 zal zijn. Indien mogelijk zal de herijking van de OV-concessies worden gecombineerd met de vierde herijking van het Transitieprogramma. Als dit niet mogelijk is, vindt de herijking van de OV-concessies plaats op een later moment, in 2023.

Ten slotte

Wij krijgen verschillende signalen dat raadsleden de informatieverstrekking door middel van de periodieke collegebrieven (die door u kunnen worden doorgeleid naar uw raad) op prijs stellen. Wij willen u daarom vragen om, indien u deze brief deelt met uw raad, deze brief zo spoedig mogelijk door te sturen.

Daarnaast willen wij u vragen om de genoemde informatiesessies onder de aandacht te brengen van uw raadsleden. Deze digitale informatiesessies zijn in eerste instantie bedoeld om de leden van de Adviescommissie Vervoersautoriteit goed te faciliteren met het oog op hun formele adviesrol, maar ook andere raadsleden zijn van harte welkom. De informatiesessies staan gepland op:

- woensdagavond 23 februari (onderdeel van de reguliere vergadering van de Adviescommissie Vervoersautoriteit),
- maandagavond 25 april,
- maandagavond 23 en dinsdagavond 24 mei.

Een uitnodiging voor deze digitale sessies inclusief vergaderlink wordt gedeeld met uw griffie.

Met vriendelijke groet,

Namens de bestuurscommissie Vervoersautoriteit MRDH,

I.S. Bal
Portefeuillehouder OV-concessiemanagement